

kongelige Resolution, fik altsaa ikke nogen positiv Virkning. Der blev ikke nogen Repræsentationslejlighed for den grundlovgivende Forsamlings Præsident. Dette Spørgsmaal har senere været fremme i en noget anden Skikkelse. Der blev den 10. Juli 1879 nedsat en Kommission til at tage under Overvejelse Omordning og Nyopførelse af Bygninger til en Række offentlige Formaal, nemlig for Rigsdagen, for Højesteret, for Centraladministrationen, for de offentlige Samlinger og Museer og for de Retter, der havde deres Sæde i København. I denne Kommission blev der i dens Møde 3. Januar 1880 af Folketingets Formand fremsat et Udkast til en Rumbestemmelse for et Rigsdagshus, og i dette Udkast var optaget Boliger med Repræsentationsmulighed for Tingenes Formænd. I et senere Møde, den 16. Januar samme Aar, blev der af Landstingets Formand givet en beslægtet skitseret Plan, og i denne var det samme optaget. Dette Spørgsmaal skal jeg slet ikke gaa ind paa her, men jeg har ikke fundet det rigtigt at lade den første Behandling gaa til Ende, uden at denne Side af Opgaven ved et Rigsdagshus blev nævnt. Medens altsaa Lovforslaget har bestemt sin økonomiske Begrænsning og sine Opgaver med Hensyn til Kongehuset og med Hensyn til Rigsdagen, giver det derimod ikke nogen Plan for, hvorledes Opgaven skal løses, hvorledes Bygningerne skulle opføres. Deri gør Lovforslaget efter min Mening fuldstændig ret. Jeg billiger det ogsaa heri. I Lovforslagets Anmærkninger antydes derimod, selvfølgelig uden bindende Kraft, en Plan, der jo, som ærede Medlemmer ville have set, gaar ud paa, at de to af de tre Bygninger, der staa tilbage efter Branden, nedrives, og den tredie, den, der ligger ud til Slotspladsen, restaureres til Kongens Brug, medens der derimod opføres en ny Bygning til Rigsdagshus der, hvor den gamle Fløj ind til Ridebanen har ligget. Hvis man vil arbejde videre paa en saadan Plan med to Bygninger, der ligge lige over for hinanden — paa en lignende Maade som i Bryssel, hvor *Palais national* og *Palais royal* ligge lige over for hinanden skilte ved en Have — forekommer det mig, at det egentlige er den omvendte Beliggenhed, som mest tilsiges af de lokale Hensyn og af Hensynet til den Brug, der skal gøres af Bygningerne. For Kongens Brug forekommer det mig, at Beliggenheden ved Ridebanen var den bekvemmeste og den naturligste, idet den løber sammen med hele Rækken

af Løngangsbygninger, hvis Benyttelse staa i nær Forbindelse med Hofholdet. Den er desuden den gamle Hovedfløj, hvor der stod et mægtigt Taarn. Fløjen ud til Slotspladsen ligger jo paa en Maade Byens Centrum, i det mindste dens gamle Centrum, nærmere, saa at Forholdene for saa vidt mere naturlig have udset den til at være Rigsdagshus, som den ligger noget nærmere ved Regeringsbygningerne. En Forbindelse mellem Rigsdagshus og Ministerialbygningen paa den ene Side og mellem Kongebygningen og de for Hofholdningen bestemte Bygninger synes mig naturlig. Men ved Siden deraf nægter jeg jo ikke, at det forekommer mig, at den Nytte, der kommer ud af Slotspladsen, af den Plads, hvorpaa det nedbrændte Slot ligger, er begrænset til det mindst mulige, naar Pladsen kun skal bære disse to Bygninger. Det forekommer mig, at det ikke vilde være umuligt, hverken af arkitektoniske Hensyn, som paaberaabes i Lovforslagets Motiver, og langt mindre af økonomiske Hensyn, at der rejses Bygninger ogsaa til andre Formaal. Der vil jeg tænke mig som det nærmeste ikke just at bygge en Højesteretsbolig, men Bygninger for en Del af Centraladministrationen. Jeg nævner dette, ogsaa her uden mindste Hensigt til, at noget positivt skal sættes ind i Lovforslaget, men som en Henstilling om, at Lovforslaget, naar det gaar her fra, maatte have en saadan Affattelse, at det ikke udelukkede en Overvejelse deraf, naar den Kommission bliver nedsat. Det kan i Forbindelse hermed nævnes, at det gamle, to Gange nedbrændte Christiansborg ingenlunde udelukkende var en Bygning for Kongen, langt fra. Ganske vist var der bestemt meget omfangsrige Lokaler for Kongen, men desforuden var der straks bestemt Lokaler for Højesteret, for Hofretten og Borgerretten, Retter, der senere blev afskaffede. Der kom kort Tid derefter Kunstsamlingen, Billedgalleriet; der kom endvidere Generalvejkommisjonen, hvad der den Gang omtrent svarede til Generaldirektoratet for Statsbanerne, Datidens Landeveje vare jo de nuværende Jernbaner. Det vil altsaa kun være en Fortsættelse af de gamle Bygningers Tradition, om man nu vilde søge at tilvejebringe, foruden en fornøden Bygning for Kongen og for Rigsdagen, Bygninger for Dele af Centraladministrationen. Jeg anser det, som sagt, ikke for rigtigt, at der optages noget positivt herom i Lovforslaget, jeg billiger, at Forslaget ikke giver en Byggeplan, men jeg henstiller blot, om der